

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, v řízení o nepřiznání opakované peněžitě dávky sociální péče, o námitce podjatosti vznesené navrhovatelem proti soudkyni Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, JUDr. Martině Radkove,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, JUDr. Martina Radkova **n e n í** vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ostravě, pobočka Olomouc, pod sp. zn. 73 Ad 17/2011.

O d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší správní soud zrušil rozsudkem ze dne 29. 3. 2013, č. j. 4 Ads 109/2012 – 69, rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočka Olomouc, ze dne 31. 7. 2012, č. j. 73 Ad 17/2011 – 93. Věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení, přičemž soudkyně JUDr. Martina Radkova nařídila další jednání ve věci samé na den 19. 6. 2013. Žalobce (zde navrhovatel) však podal návrh na odročení jednání a zároveň vznesl námitku podjatosti vůči dotčené soudkyni.

Důvody namítané podjatosti navrhovatel spatřuje v tom, že dotčená soudkyně „jednala v původním řízení, její rozhodnutí bylo zrušeno v kasačním řízení NSS“. Jako další důvod navrhovatel uvádí, že soudkyně je zaměstnankyní žalovaného subjektu, tj. České republiky. S ohledem na to mj. též uvádí, že ve věci nemůže jednat ani NSS a věc má být předložena Ústavnímu soudu ČR. Celé podání je psáno ručně a některé jeho pasáže jsou stěží čitelné.

Věc byla v souladu s ustanovením § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), předložena k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu

soudu. Soud tak odmítl návrh, že by o věci měl rozhodnout Ústavní soud ČR. Navrhovatel totiž neuvedl žádné konkrétní důvody, pro které by Nejvyšší správní soud měl být při tomto rozhodování o vyloučení soudkyně podjatý, a ani právní řád nepředpokládá, že by Ústavní soud rozhodoval o podjatosti soudců obecných soudů.

Soudkyně JUDr. Martina Radkova se k návrhu na její vyloučení vyjádřila tak, že se necítí být podjatá. Odkázala na znění ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., dle kterého důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. V této souvislosti navíc zdůraznila, že pochybení vedoucí ke zrušení předchozího rozhodnutí Nejvyšším správním soudem byla pouze procesní povahy.

Nejvyšší správní soud posoudil vznesenou námitku podjatosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezájatě a spravedlivě. Podjatost sama zasahuje vždy do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezájatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani konstituování soudní moci jako pilíře demokratické společnosti.

Stěžovatel v rozporu s § 8 odst. 5 s. ř. s. neuvedl žádný relevantní důvod a omezil se pouze na konstatování, že se soudkyně podílela na rozhodování v předcházející fázi řízení. Z ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. sice plyne, že jedním z důvodů pro vyloučení soudců je skutečnost, že se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. V této souvislosti je však nutno vyzdvihnout, že v případě vrácení věci krajskému soudu Nejvyšším správním soudem z důvodu úspěšně podané kasační stížnosti bude další jednání pouze pokračováním jednou již zahájeného řízení (srov. též například totožné spisové značky). Protože nedochází k zahájení nového řízení, nelze ani hovořit o předchozím soudním řízení tak, jak činí navrhovatel. Ostatně zde uvedené potvrzuje též poslední věta shora citovaného ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. (viz též vyjádření soudkyně ke své nepodjatosti): „*Důvodem k vyloučení nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných*

pokračování

věcech.“ Příkladem podílu na předcházejícím soudním řízení by byla například situace, kdy soudce působil ve věci jak u krajského soudu, tak posléze u Nejvyššího správního soudu, popřípadě naopak (kdy by jako člen senátu Nejvyššího správního soudu věc vrátil krajskému soudu, kde by zasedal jako člen senátu, nebo jako specializovaný samosoudce, a měl by ji znovu projednávat). Taková situace však v posuzované věci nenastala a výslovně není ani namítána. Lze přitom odkázat i na usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Nao 2/2003 - 18, (publikováno pod č. 53/2004 Sb. NSS), v němž bylo jasné vyloženo, že „předchozím soudním řízením“ není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků.

Argument, že důvod podjatosti spočívá v zaměstnaneckém poměru soudkyně k žalovanému (tj. České republice) musí Nejvyšší správní soud též odmítnout. Ani zde totiž nelze se zřetelem na její poměr k věci a k účastníkům pochybovat o její nepodjatosti. Pokud by Nejvyšší správní soud uznal argument navrhovatele, fakticky by tím vyloučil možnost projednávání agendy týkající se správních orgánů před správními soudy, což by bylo v příkrém rozporu s čl. 36 Listiny základních práv a svobod či čl. 90 Ústavy České republiky.

Vzhledem ke shora řečenému a také se zřetelem k tomu, že sama výše jmenovaná soudkyně uvedla, že se necítí být v této věci podjatá, neshledal senát Nejvyššího správního soudu návrh stěžovatele na vyloučení soudkyně Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci z projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 73 Ad 17/2011 důvodným.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 a contr.).

V Brně dne 14. června 2013

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu